MEMO

H10Inkoopbureau
Jeugdhulp Regio Haaglanden

Aan: De gemeente Zoetermeer

Van: H10 Inkoopbureau

CC:

Datum: 26 november 2018

Betreft:
Rapportage analyse geprognosticeerde kostenstijging jeugdhulp gemeente Zoetermeer

1. Inleiding

Op 4 oktober 2018 hebben wij u een update verstuurd aangaande de analyse van de geprognosticeerde kostenstijging jeugdhulp in de regio H10. In die update hadden wij aangegeven dat wij drukdoende waren met een nadere analyse op gemeenteniveau. In dit rapport delen wij de uitkomsten van de nadere analyse voor de gemeente Zoetermeer met u. De kostenstijging jeugdhulp in de regio H10 blijkt uit de vergelijking van de prognose over 2018 en de jaarkosten 2017. Voor de gemeente Zoetermeer zullen de geprognosticeerde kosten jeugdhulp over 2018 met circa € 2,9 miljoen (8,4%) stijging ten opzichte van 2017. De analyse in deze memo behelst alleen de gemeente Zoetermeer, hierdoor kunnen geen conclusies op regionaal niveau worden getrokken. Aan de analyses kunnen geen rechten worden ontleend.

Op 4 oktober 2018 hebben wij u gerapporteerd dat uit een initiële analyse van de regionale (geprognosticeerde) kostenstijging jeugdhulp voor het begrotingsjaar 2018 gebleken is dat hiervoor vier hoofdoorzaken zijn aan te wijzen:

A. Volume toegenomen: er ontvangen in 2018 meer jeugdigen zorg in vergelijking tot 2017;

B. Verschuiving naar duurdere zorgproducten: naar aanleiding van de aanbesteding jeugdhulp 2018-2019 heeft een conversie plaatsgevonden van de ingezette hulp (met bijbehorende zorgproducten) in 2017 naar de in te zetten jeugdhulp (met de bijbehorende geharmoniseerde zorgproducten) in 2018. Er is binnen percelen van jeugdhulp gekozen voor duurdere zorgproducten;

C. Omvang van geleverde jeugdhulp: de eenheden[1] per jeugdige zijn toegenomen;

D. Tariefharmonisering: in de aanbesteding jeugdhulp 2018-2019 zijn de tarieven voor in te zetten jeugdhulp (met bijbehorende zorgproducten) geharmoniseerd. De aangepaste tarieven vallen hoger uit dan voorzien bij de harmonisatie. De

[1] De eenheid jeugdhulp is afhankelijk van de in te zetten jeugdhulp (product). De eenheid kan in uren, dagdelen en/of etmalen worden uitgedrukt.

tarieven maken onderdeel uit van de contracten en staan daarmee vast voor 2018 – 2019.

In deze rapportage vindt een nadere duiding plaats van de hierboven genoemde oorzaken voor de gemeente Zoetermeer. In deze rapportage komen achtereenvolgens aan de orde: beperkingen in de nadere analyse (paragraaf 2), cijfers, waar hebben wij het over? (paragraaf 3), hypotheses (paragraaf 4) uitgesplitst naar A) omvang van geleverde zorg, B) verschuiving naar duurdere zorgproducten, C) tariefharmonisering, D) volume (aantal jeugdigen), conclusie hypotheses (paragraaf 5) en getroffen regionale maatregelen (paragraaf 6).

Doel van deze conceptmemo is om u inzicht – door nadere duiding van de vier hoofdoorzaken – te geven in de geprognosticeerde kostenstijging jeugdhulp voor het begrotingsjaar 2018 (circa € 2,9 miljoen) aangaande gemeente Zoetermeer.

2. Beperkingen (disclaimers) memo

Deze memo betreft een nadere analyse van de eerder gerapporteerde (regionale) hoofdoorzaken voor de kostenstijging jeugdhulp 2018 in de H10 regio. Voor deze analyse zijn uitgangspunten, aannames, methodieken en data gebruikt die een aantal beperkingen kent. De beperkingen worden in deze paragraaf toegelicht:

- De gecontracteerde jeugdhulpaanbieders zijn voor 2018 door middel van een openbare (zeeuws model) aanbesteed. In de aanbesteding zijn de zorgproducten (zorgvormen) in 2017 geharmoniseerd voor de aanbesteding 2018. In deze harmonisatie zijn circa 600 zorgzorgproducten teruggebracht naar 140 zorgproducten die in 2018 gelden. Dit houdt in dat in sommige gevallen meerdere zorgproducten geldend in 2017 omgezet zijn naar één zorgproduct in 2018. Deze omzetting bemoeilijkt de analyse op zorgproduct-niveau en is in sommige gevallen geen vergelijking te maken tussen 2017 en 2018. Eveneens zijn in de hiervoor genoemde aanbesteding de tarieven congruent geharmoniseerd;
- In 2017 werd nog door GGZ instellingen gedeclareerd conform de DBC[2] systematiek. Deze systematiek is vanaf 1 januari 2018 niet meer toegestaan. Vanaf dit moment wordt de geleverde jeugdhulp per uur gedeclareerd. Dit houdt in dat de intensiteit van deze zorgproducten niet te vergelijken is;
- Voor deze nadere analyse wordt een cijfermatige vergelijking gemaakt tussen negen maanden 2017 en negen maanden 2018 op basis van goedgekeurde en betaalde declaraties. Deze periodes achten wij vergelijkbaar, relevant en representatief;
- De eerste negen maanden 2018 zijn nog steeds niet volledig gedeclareerd. Er is een declaratie-achterstand bij de jeugdhulpaanbieders. Per september 2018 (in vergelijking van de eerste negen maanden 2017) heeft de gemeente Zoetermeer een achterstand in declaratie van circa € 2 miljoen. Dit houdt in dat nog niet alle zorg dat geleverd is aan jeugdigen voor de gemeente Zoetermeer gedeclareerd is

[2] Diagnose-behandelcombinatie

en hierdoor is niet bekend welke zorg geleverd is. Dit bemoeilijkt een goede vergelijking tussen 2017 en 2018 te maken;
- Voor de analyse zijn data gebruikt die per september 2018 bij het H10 Inkoopbureau bekend zijn. De prognose van de kosten jeugdhulp voor de gemeente Zoetermeer is op deze data gestoeld. Wij hebben deze data gebruikt om dat dit de meest recente data is en geeft een goed beeld van de toestand van de jeugdhulp in de gemeente Zoetermeer;
- De analyse in deze rapportage dient in samenhang bezien te worden met de lokale (gemeente Zoetermeer) analyses.

3. Cijfers, waar hebben wij het over?

Tabel 1: Cijfers die gebruikt zijn voor de analyse van de hypotheses

	Kosten 2017	Schatting 2018	Stijging
Prognose (heel jaar)	€ 34.048.476	€ 36.909.896	108,40%
Goedgekeurde en betaalde jeugdhulp 1ste negen maanden	€ 24.381.331	€ 22.410.559	91,92%
aantal unieke jeugdigen in zorg	4103	3734	91,01%
Gemiddelde kosten per jeugdige per maand	€ 641,70	€ 737,70	114,96%

Bron: goedgekeurde en betaalde declaraties in Zorgned

Uit bovenstaande cijfers blijkt dat:
- de geschatte kosten voor 2018 op circa €36,9 miljoen uitkomen;
- de geprognosticeerde kostenstijging voor 2018 in vergelijking tot 2017 € 2,9 miljoen is;
- over de eerste negen maanden 2018 is € 22,4 miljoen gedeclareerd en betaald,
- over de eerste negen maanden 2018 zijn er 3734 jeugdigen in zorg gedeclareerd en betaald;
- over de eerste negen maanden zijn de gemiddelde kosten per jeugdige per maand € 737,70; en
- vergelijkende cijfers over dezelfde periode 2017 zijn opgenomen.

4. Hypotheses

A) Volume toegenomen: er ontvangen in 2018 meer jeugdigen zorg in vergelijking tot 2017:

Doel hypothese: Bevestigt de analyse de toename van het aantal jeugdigen in zorg in 2018

In de tabel opgenomen in paragraaf 3 is te lezen dat over de eerste negen maanden van 2017, 4103 jeugdigen in zorg zijn gedeclareerd. Eveneens is in deze tabel te lezen dat over dezelfde periode in 2018, 3734 jeugdigen in zorg zijn gedeclareerd. Deze declaraties zijn goedgekeurd en betaald.

Zoals in paragraaf 2 is aangegeven bestaat er voor de gemeente Zoetermeer een declaratieachterstand van circa € 2 miljoen over de eerste negen maanden 2018. In dezelfde periode zijn 369 jeugdigen minder gedeclareerd. Het aantal van 369

jeugdigen zit in de declaratie-achterstand bij jeugdhulpaanbieders en zal de komende periode worden gedeclareerd. Derhalve kunnen wij het volgende stellen: rekening houdend met de gemiddelde kosten per jeugdige per maand voor 2017 (€ 641,70), de periode en het aantal nog niet gedeclareerde jeugdigen wordt de € 2 miljoen (369*€641,70*9) declaratieachterstand bevestigd.

Conclusie hypothese A: de hiervoor beschreven analyse bevestigt dat de kostenstijging jeugdhulp 2018 voor de gemeente Zoetermeer niet in de toename van het aantal jeugdigen in zorg in 2018 zit.

B) Verschuiving naar duurdere zorgproducten: naar aanleiding van de aanbesteding jeugdhulp 2018-2019 heeft een conversie plaatsgevonden van de ingezette hulp (met bijbehorende zorgproducten) in 2017 naar de in te zetten jeugdhulp (met de bijbehorende geharmoniseerde zorgproducten) in 2018. Er is binnen percelen van jeugdhulp gekozen voor duurdere zorgproducten:

Doel hypothese: Bevestigt de analyse de verschuiving naar duurdere zorgproducten

In de tabel in paragraaf 3 is te zien dat de gemiddelde kosten per maand per kind in de vergelijking tussen 2017 en 2018 gestegen zijn. In deze hypothese wordt geanalyseerd of deze stijging te maken heeft met de verschuiving van jeugdhulp naar duurdere zorgproducten. Om de verschuiving naar duurdere zorgproducten te analyseren kijken we naar de opbouw van de kosten. Om te kunnen stellen dat er op grote schaal sprake is van verschuiving naar duurdere zorgproducten, dan mag worden verwacht dat de opbouw van de kosten voor 2017 en 2018 er anders uit ziet. Dit blijkt echter niet uit onze analyse. Deze analyse bestaat uit de 20 zorgproducten waarop de meeste kosten zijn gedeclareerd. Hierin merken wij op dat er geen grote verschuivingen zichtbaar zijn op twee zorgproducten na. Voor de zorgproducten "54002 Specialistische GGZ" en "45A73 specialistische ambulante jeugdhulp" zien wij dat de kosten in verhouding tot de rest in percentage respectievelijk 4% en 7% zijn gedaald in het totaal. De daling van "54002 Specialistische GGZ" is te verklaren door de verbijzondering van de behandeling Dyslexie en hoogspecialistische Jeugd GGZ. Deze zorgproducten worden vanaf 2018 respectievelijk op de codes 54C03 en 54003 gedeclareerd en niet meer op 54002. Voor het product "45A73 specialistische ambulante jeugdhulp" is mogelijk wel sprake van verschuiving naar duurdere zorgproducten. Uit de huidige cijfers kan niet één product aangewezen worden dat als tegenhangend product geldt waar -op grote schaal- op wordt gedeclareerd in plaats van het product "45A73 specialistische ambulante jeugdhulp". Wel is binnen de populatie waarvoor in 2017 onder andere het product 45A73 werd gedeclareerd er in 2018 voor meer jeugdigen het product 45A74 is gedeclareerd.

Voorts constateren wij dat in de eerste 9 maanden van 2018 18 zorgproducten (zie bijlage) gedeclareerd zijn, die niet zijn gedeclareerd in dezelfde periode 2017. Dit betreft nieuw gecontracteerde zorgzorgproducten voor 2018. Op deze zorgproducten zijn kosten voor 598 jeugdigen gedeclareerd met een totaal bedrag van € 1,7 miljoen. Het merendeel van deze jeugdigen krijgt ook andere zorgvormen. Echter is niet aanwijsbaar dat er verschuiving naar duurdere producten heeft plaatsgevonden.

Conclusie hypothese B: de hiervoor beschreven analyse bevestigt dat de kostenstijging jeugdhulp 2018 voor de gemeente Zoetermeer niet in de verschuiving naar duurdere producten. Wel constateren wij dat een aantal zorgproducten additioneel dient te worden geanalyseerd.

C) Omvang van geleverde jeugdhulp: de eenheden[3] per jeugdige zijn toegenomen en D) Tariefharmonisering: in de aanbesteding jeugdhulp 2018-2019 zijn de tarieven voor in te zetten jeugdhulp (met bijbehorende zorgproducten) geharmoniseerd. De aangepaste tarieven vallen hoger uit dan voorzien bij de harmonisatie. De tarieven maken onderdeel uit van de contracten en staan daarmee vast voor 2018 – 2019:

De hypotheses C) en D) worden tegelijkertijd behandeld omdat dit het inzicht in de kostenstijging vergroot. Hierdoor worden risico's op interpretatie gemitigeerd. De analyse van beide hypotheses wordt in de volgende tabel gevisualiseerd.

Doel hypotheses: Bevestigt de analyse de toename van de intensiteit (toename eenheden per jeugdige) en toename van de geharmoniseerde tarieven

Tabel 2: Analyse hypothese C en D

	Kosten negen maanden			Aantal jeugdigen gedeclareerd en betaald			
Zorgproduct	**2017**	**2018**	**Verschil 2017 en 2018 (stijging)**	**2017**	**2018**	**stijging intensiteit**	**stijging tarief**
43A09	€ 1.153.829,11	€ 1.333.052,16	€ 179.223,05	231	191	85%	175%
45A74	€ 638.839,91	€ 1.019.713,35	€ 380.873,44	412	343	149%	102%
45C02	€ 405.571,09	€ 658.822,10	€ 253.251,01	130	187	123%	106%
54001	€ 197.392,91	€ 268.500,46	€ 71.107,55	330	300	153%	
45A65	€ 27.836,50	€ 240.739,80	€ 212.903,30	16	71	180%	104%
41C02	€ 13.622,00	€ 221.698,80	€ 208.076,80	3	42	176%	101%
41A24	€ 56.379,91	€ 182.603,76	€ 126.223,85	18	17	135%	99%
45A57	€ 9.967,70	€ 146.118,60	€ 136.150,90	18	43	446%	103%
41A23	€ 41.712,89	€ 142.258,34	€ 100.545,45	16	26	90%	156%
53A06	€ 104.752,54	€ 140.896,88	€ 36.144,34	135	157	165%	108%
53A02	€ 119.429,67	€ 129.445,03	€ 10.015,36	429	402	146%	109%
54015	€ 63.280,83	€ 124.736,85	€ 61.456,02	8	4	230%	
46C01	€ 15.882,95	€ 108.061,20	€ 92.178,25	3	10	131%	104%
44C03	€ 47.367,82	€ 89.454,38	€ 42.086,56	18	21	Wisseling van systematiek	
53A04	€ 49.304,46	€ 78.717,50	€ 29.413,04	143	199	171%	109%
45C06	€ 40.560,26	€ 73.592,64	€ 33.032,38	4	4	183%	103%
53A03	€ 37.872,23	€ 63.583,95	€ 25.711,72	29	41	149%	108%
41A06	€ 29.805,75	€ 58.266,00	€ 28.460,25	3	4	123%	119%
40A04	€ 18.263,12	€ 51.104,40	€ 32.841,28	4	5	162%	126%
44C06	€ 34.554,27	€ 46.317,06	€ 11.762,79	1	1	96%	140%
54011	€ 4.113,19	€ 29.156,40	€ 25.043,21	7	3	900%	90%
44C01	€ 1.325,60	€ 7.800,80	€ 6.475,20	3	7	211%	103%
46A05	€ 3.485,48	€ 7.715,40	€ 4.229,92	3	7	354%	102%
Totaal			**€ 2.107.205,67**				

Bron: goedgekeurde en betaalde declaraties in Zorgned

In de bovenstaande analyse worden de goedgekeurde en betaalde declaraties over de eerste negen maanden van 2017 en 2018 vergeleken. In deze vergelijking is nagegaan of de intensiteit (omvang van geleverde jeugdhulp: eenheden) is toegenomen in 2018 en/of de zorgproducten in 2018 in vergelijking tot 2017 duurder zijn geworden (dus een hoger tarief hebben gekregen). Zoals in paragraaf 2 is aangegeven zijn de tarieven in de aanbesteding 2018 geharmoniseerd. Deze harmonisatie is vormgegeven door een

[3] De eenheid jeugdhulp is afhankelijk van de in te zetten jeugdhulp (product). De eenheid kan in uren, dagdelen en/of etmalen worden uitgedrukt.

gewogen methodiek waarbij de ene jeugdhulpaanbieder een verhoging van het tarief heeft gekregen en een ander jeugdhulpaanbieder een verlaging.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de intensiteit en de geharmoniseerde tarieven bij 23 zorgproducten de oorzaak zijn van de kostenstijging jeugdhulp 2018. Deze **23 zorgproducten** zorgen voor een kostenstijging (gedeclareerd en betaald) van circa **€ 2,1 miljoen** over de eerste negen maanden 2018. Bij extrapolatie voor heel 2018 ligt de kostenstijging jeugdhulp 2018 aangaande gemeente Zoetermeer op circa **€ 2,8 miljoen**. Uit de tabel blijkt op basis van de perceptie van de percentages per zorgproduct een verhouding tussen de toename intensiteit en toename geharmoniseerde tarieven circa **85%** en **15%** is. De verhouding kan niet bepaald worden door middel van gewogen gemiddelde omdat dit een partiële benadering is van de totaal geleverde zorg.

Conclusie hypothese C en D: de hiervoor beschreven analyse bevestigt dat de kostenstijging jeugdhulp 2018 voor de gemeente Zoetermeer in de toename van de intensiteit (toename eenheden per jeugdige) en de toename van de geharmoniseerde tarieven. We constateren dat 23 zorgproducten een toename van circa € 2,1 miljoen hebben over de eerste negen maanden van 2018. Bij extrapolatie over 2018 is de toename van de kosten circa € 2,8 miljoen. Deze toename zit voor circa 85% in de toename van de intensiteit (toename eenheden per jeugdige) en voor circa 15% in de toename van de geharmoniseerde tarieven. De genoemde verhouding is gebaseerd op de perceptie van de percentages per zorgproduct zoals opgenomen in tabel 2.

5. Conclusie hypotheses

Onze analyse laat zien (zie verschillende hypotheses in de vorige paragraaf) dat de kostenstijging jeugdhulp 2018 voor de gemeente Zoetermeer van circa € 2,9 miljoen **niet** zit in:

- de toename van het aantal jeugdigen in jeugdhulp; en
- de verschuiving naar duurdere zorgproducten.

De kostenstijging jeugdhulp 2018 voor de gemeente Zoetermeer zit **wel** in:

- de toename van de intensiteit per jeugdige (toename eenheden per jeugdige); en
- de toename van de geharmoniseerde tarieven;
- de toename laat een kostenstijging zien in 23 zorgproducten met een financiële omvang van circa € 2,1 miljoen over de eerste negen maanden 2018. Geëxtrapoleerd naar heel 2018 zal de kostenstijging circa € 2,8 miljoen zijn.

Aangezien de analyse in deze rapportage gebaseerd is op de eerste negen maanden 2018 en inachtneming dat de declaraties niet volledig zijn gedeclareerd is ons voorstel om deze analyse over drie maanden te herhalen. Onze verwachting is dat de volledigheid van de declaraties over 2018 begin maart 2019 sterk verbeterd is.

6. Getroffen regionale maatregelen

In continuïteit is het H10 Inkoopbureau bezig met regionale maatregelen in het ketenproces jeugdhulp in de regio H10. De afgelopen periode heeft het H10 Inkoopbureau de volgende maatregelen ontplooit:

- Er worden accountgesprekken gevoerd met gemeenten om informatie en data nader te duiden. Voorts worden kengetallen en prestatie-indicatoren aangaande de sturing en beheersing van het administratieve ketenproces jeugdhulp besproken;
- Met gemeenten wordt nagedacht over beheersmaatregelen die de beheersbaarheid van de intensiteit van jeugdhulp verbeteren en versterken;
- Met zorgaanbieders worden gesprekken gevoerd om de beheersbaarheid en betaalbaarheid van de jeugdhulp te bevorderen;
- Periodieke analyses om de toestand van de betaalde jeugdhulp en het administratieve ketenproces inzichtelijk te maken;
- Versterking van procedures en richtlijnen , waaronder het aanmanen van jeugdhulpaanbieders te voldoen aan contractuele verplichtingen en voorwaarden.

Bijlage

Tabel: 18 nieuwe zorgproducten gedeclareerd in 2018

product	kosten 2017	kosten 2018	percentage '17	percentage '18	stijging/daling procentpunt
54002	€ 6.840.042	€ 5.333.937	28,15478%	23,95504%	-4%
43A09	€ 1.153.829	€ 1.333.052	4,74936%	5,98682%	1%
43C04	€ 1.111.593	€ 1.047.122	4,57551%	4,70269%	0%
45A74	€ 638.840	€ 1.019.713	2,62957%	4,57959%	2%
43C02	€ 1.029.174	€ 922.045	4,23626%	4,14096%	0%
48A05	€ 647.106	€ 821.965	2,66360%	3,69149%	1%
43A12	€ 1.129.529	809.229	4,64933%	3,63430%	-1%
45A73	€ 2.439.958	€ 724.087	10,04329%	3,25192%	-7%
45C02	€ 405.571	€ 658.822	1,66940%	2,95881%	1%
45C05	€ 828.536	€ 611.233	3,41040%	2,74508%	-1%
41A03	€ 492.590	€ 606.840	2,02758%	2,72536%	1%
43A55	€ 490.199	€ 545.762	2,01774%	2,45105%	0%
43A31	€ 704.933	€ 540.584	2,90162%	2,42780%	0%
48A04	€ 673.259	€ 455.886	2,77125%	2,04741%	-1%
45A53	€ 15.969	€ 436.500	0,06573%	1,96035%	2%
45C10	€ 238.752	€ 347.454	0,98274%	1,56044%	1%
48A03	€ 347.086	€ 336.573	1,42867%	1,51157%	0%
45A70	€ 380.101	€ 274.804	1,56456%	1,23416%	0%
54001	€ 197.988	€ 268.500	0,81495%	1,20585%	0%
45A65	€ 27.837	€ 240.740	0,11458%	1,08118%	1%